

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 29.9.2011
KOM(2011) 588 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

**28. ÅRSRAPPORT OM KONTROLLEN MED ANVENDELSEN AF EU-RETTE
(2010)**

{SEK(2011) 1093 endelig}

{SEK(2011) 1094 endelig}

1. INDLEDNING

I Kommissionens 28. årsrapport om kontrollen med anvendelsen af EU-retten (2010) fokuseres der på strategiske spørgsmål og evaluering af den nuværende lovgivningsmæssige situation i overensstemmelse med den generelle model for årlig rapportering, der er fastsat i Kommissionens meddelelse fra 2007 om et resultatorienteret Europa - anvendelse af fællesskabsretten ("meddelelsen fra 2007")¹.

Rapportens struktur ligner strukturen fra tidligere år².

2. GENERELLE OPLYSNINGER

2.1. Vigtige fornyelser, hvad angår behandlingen af traktatbrudssager

I 2010 fortsatte Kommissionen med at gennemføre, færdiggøre og finjustere reformen af den måde, hvorpå den behandler traktatbrudssager, som blev iværksat ved meddelelsen fra 2007. Reformen dækker alle de fire områder, hvor der blev konstateret et behov for yderligere forbedringer.

Der blev lagt særlig vægt på en effektiv behandling af sager ved hjælp af en ensartet og yderligere udvikling og evaluering af den måde, hvorpå EU Pilot-systemet, der er et redskab til dialog og problemløsning med medlemsstaterne, fungerer. Der blev bygget videre på den indsats, der allerede blev iværksat i 2009 med indførelsen af et nyt registreringssystem (CHAP "Complaints Handling – Accueil des Plaignant") for klager over og undersøgelser af medlemsstaternes anvendelse af EU-retten (se punkt 3.2 for yderligere forklaringer om CHAP og EU Pilot).

Kommissionen optrappede også sine forebyggende foranstaltninger, f.eks. ved at medtage den fremadrettede anvendelse af EU-retten i sine konsekvensanalyser for nye initiativer og ved at fremme implementeringsplanerne til støtte for gennemførelsen af nye direktiver (se 3.4).

Lissabontraktatens ikrafttræden medførte store ændringer i behandlingen af traktatbrudssager. En af disse fornyelser er Kommissionens mulighed for på et tidligere trin i proceduren at anmode om, at en medlemsstat pålægges finansielle sanktioner for ikke at have givet meddelelse om sine gennemførelsesforanstaltninger til et direktiv vedtaget efter en lovgivningsprocedure (artikel 260, stk. 3, i TEUF). I 2010 redegjorde Kommissionen i en meddelelse³ for sin politik for anvendelsen af disse nye instrumenter (se 3.1.1).

Endelig medførte vedtagelsen af den ændrede rammeaftale om forbindelserne mellem Europa-Parlamentet og Europa-Kommissionen⁴ mere omfattende bestemmelser vedrørende informering og samarbejde på området traktatbrudspolitik (3.6).

¹ KOM(2007) 502 endelig.

² Tidligere rapporter kan ses på:
http://ec.europa.eu/eu_law/infringements/infringements_annual_report_da.htm.

³ EUT C 12 af 15.1.2011, s. 1.

⁴ EUT L 304 af 20.11.2010, s. 47.

2.2. Generelle statistikker

I 2010 bestod EU-retten af ca. 8 400 forordninger og næsten 2 000 direktiver foruden den primære ret (traktaterne).

Som i tidligere år giver denne årsrapport⁵ et overblik over de vigtigste statistiske data vedrørende Kommissionens behandling af sager om anvendelsen af EU-retten. For at tolke disse data korrekt er det imidlertid vigtigt at huske på, at Kommissionen har indført to nye forvaltningsredskaber (forud for indledningen af en retssag) på dette område. CHAP (register over klager og undersøgelser) og EU Pilot (problemløsning med medlemsstaterne). Punkt 3.2 indeholder mere detaljerede oplysninger om disse nye forvaltningsredskaber.

Tidligere indeholdt en enkelt "database for traktatbrudssager" (NIF) alle typer sager, uanset hvad de skyldtes, og uanset hvilken fase i proceduren de befandt sig i. På mellemlang sigt vil sidstnævnte database kun komme til at indeholde de sager, hvor Kommissionen har truffet formelt skridt ved at sende en åbningsskrivelse til medlemsstaten i henhold til artikel 258 i TEUF. På nuværende tidspunkt indeholder den stadig et vist antal sager, hvor der ikke er indledt en traktatbrudssag (navnlig klager), og som i det nye system vil blive behandlet i CHAP og EU Pilot.

2.2.1. Antal sager efter årsag

Ved udgangen af 2010 indeholdt databasen for traktatbrudssager næsten 2 100 aktive sager. Sammenholdt med tallet ved udgangen af sidste år (næsten 2 900 sager) var antallet af igangværende traktatbrudssager faldet med næsten 30 %. Det skyldes delvis det forhold, at nye klager og nye sager på Kommissionens eget initiativ registreres og behandles i enten CHAP- eller EU Pilot-databaserne (se tallene for disse databaser under 3.2). Fremgangen i antallet af de sager, hvor problemerne blev løst ved hjælp af EU Pilot, bidrog også i betydelig grad til at mindske antallet af traktatbrudssager i de medlemsstater, der har deltaget i EU Pilot, siden systemet blev indført i april 2008.

Den generelle anvendelse af redskaber til behandling af klager og sager på Kommissionens eget initiativ, inden der indledes en retssag, har ændret sammensætningen af sager i databaserne for traktatbrudssager, hvad angår årsagen hertil. Ved udgangen af 2009 skyldtes 53 % af de aktive sager klager. Dette tal er faldet (med mere end 10 %) til lidt over 40 % i 2010.

739 åbne sager (ca. 35 % af alle sager) blev indledt på Kommissionens *eget initiativ*. Det er færre end antallet i 2009 (925). Tallet er dog påvirket af, at Kommissionens tjenestegrene nu principielt først behandler nye sager på eget initiativ via EU Pilot.

De 470 åbne sager om *manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger*⁶ udgør 22 % af det samlede antal aktive sager. Sammenholdt med de samme data for 2009 er der i absolutte tal sket en stigning, idet kun 407 sager om manglende meddelelse var åbne ved udgangen af 2009. Det kan delvis forklares ved, at der i 2010 var flere direktiver end i 2009, der skulle gennemføres (se 3.1.1).

⁵ Denne rapport indeholder nøgletallene. Ledsagedokumenter fra Kommissionens tjenestegrene {SEC(2011) 1094 endelig} indeholder mere omfattende data.

⁶ Sager, hvor den berørte medlemsstat ikke opfylder sin forpligtelse til at give meddelelse om gennemførelsesforanstaltninger i forbindelse med et direktiv.

Kommissionen henlagde 987 sager baseret på klager og på eget initiativ i løbet af 2010 (2009: 1 389). De fleste sager (431 afgørelser) blev henlagt, inden der blev sendt en åbningsskrivelse til medlemsstaten, fordi medlemsstaten på Kommissionens anmodning traf hensigtsmæssige foranstaltninger for at overholde EU-retten.

Yderligere 312 sager blev henlagt, efter at der var sendt en åbningsskrivelse, men inden der blev sendt en begrundet udtalelse til medlemsstaten (2009: 341), og 130 sager, efter at der var sendt en begrundet udtalelse, men før sagen blev indbragt for Domstolen (2009: 151). Ovennævnte tal viser således, at i 88 % af de henlagte sager nåede sagen ikke til Domstolen, fordi medlemsstaterne løste de juridiske problemer, som Kommissionen havde påpeget, inden det blev nødvendigt at iværksætte første trin af traktatbrudsproceduren.

2.2.2. Antal sager på tværs af medlemsstaterne og politikområder

Italien er den medlemsstat, mod hvem der ved udgangen af 2010 var flest igangværende traktatbrudssager (176 åbne sager) fulgt af Belgien (159) og Grækenland (157). Malta, Litauen og Letland er de tre medlemsstater, der havde det laveste antal åbne traktatbrudssager (henholdsvis 25, 27 og 32 sager). Italien og Grækenland var også de medlemsstater, mod hvem der blev indledt flest nye traktatbrudssager i 2010 (henholdsvis 90 og 89) fulgt af Det Forenede Kongerige (75 nye sager i 2010). Der blev indledt færrest traktatbrudssager (19) mod Litauen i 2010. Danmark og Malta lå på henholdsvis anden- og tredjepladsen med 22 og 25 nye sager. Selv om Italien og Grækenland også var i stand til at få ca. 40 % af deres nye sager henlagt i samme år, overførte de flest nye sager til 2011 (henholdsvis 49 og 50 sager). Antallet af sager, der blev overført til 2011, var også relativt højt for Polen og Spanien (hver 40 nye sager). De lande, der overførte færrest sager til 2011, var Malta (8), Danmark (10) og Litauen (11).

Miljø, det indre marked og beskatning er de tre politikområder, hvor der sker flest traktatbrud, (52 % af alle traktatbrudssager). Mere end en femtedel af alle aktive sager (444) vedrører miljølovgivning, mens sager vedrørende det indre marked og beskatning (henholdsvis 326 og 324) hver udgør 15 % af alle traktatbrudssager.

Det var imidlertid ikke på nogen af ovennævnte tre politikområder, at der blev indledt flest nye traktatbrudssager i 2010. Det var derimod inden for sundhed og forbrugerbeskyttelse (273 sager, hvoraf de 254 vedrørte manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger). Sager vedrørende miljø og det indre marked fulgte efter med det næsthøjeste og tredje højeste antal i 2010 (henholdsvis 229 og 191 sager). Kommissionen havde imidlertid ved udgangen af 2010 henlagt de fleste af de nye sager vedrørende manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger på området sundhed og forbrugerbeskyttelse; kun 62 sager var endnu åbne. Til forskel herfra var ca. to tredjedel af de nye traktatbrudssager på områderne miljø, det indre marked og transport (henholdsvis 148, 131 og 116 sager) stadig åbne. På disse områder var antallet af nye sager, der blev overført til 2011, højt.

2.3. Andragender

I lighed med sidste år indkom der flest andragender til Europa-Parlamentet på miljøområdet (120). Problemer vedrørende vurderinger af projekters miljømæssige virkninger alene var genstand for 42 andragender fulgt af naturbeskyttelse (32) og affaldsforvaltning (20). På området vandkvalitet og ressourcer i havet blev der indgivet 14 andragender. Et betydeligt antal andragender vedrørte retlige anliggender, grundlæggende rettigheder og borgerskab (61), heraf halvdelen fri bevægelighed for personer. På områderne det indre marked og

tjenesteydelser indkom der også et betydeligt antal andragender (49), hvor erhvervs-kvalifikationer (13) og frihed til at levere tjenesteydelser (11) fortsat var de områder, hvor der var flest. Adskillige andragender vedrørte skattespørgsmål (44), navnlig på området indirekte beskatning (33). Spørgsmål vedrørende beskæftigelse rangerede også meget højt, idet 32 ud af 36 andragender vedrørte arbejdskraftens frie bevægelighed og koordineringen af de sociale sikringsordninger.

Andragender til Europa-Parlamentet førte f.eks. til traktatbrudssager vedrørende diskriminerende regler for opkrævning af arveskat, pensionskassers aktiviteter og kontrol hermed samt forskelsbehandling af fastboende udlændinge.

Da en ukorrekt vurdering af de miljømæssige virkninger hyppigt er genstand for andragender, er det nyttigt at nævne, at det relevante EU-direktiv (85/337/EØF⁷) i EU-12-medlemsstater kun finder anvendelse på projekter, hvor der blev anmodet om tilladelse efter datoen for disse nye medlemsstaters tiltrædelse (dvs. 1. maj 2004 og 1. januar 2007).

Kommissionen blev opmærksom på et stigende antal andragender vedrørende ukorrekt anvendelse af direktiv 2004/80/EF om erstatning til ofre for voldelige forsætlige forbrydelser⁸, navnlig i Italien og Grækenland. Importen af brugte køretøjer og medlemsstaternes registreringsafgifter herpå gav også fortsat anledning til andragender.

Konklusion: Generelt faldt antallet af igangværende traktatbrudssager i 2010 sammenholdt med tidligere år. Selv om det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at finde frem til alle årsager til denne tendens, er en af forklaringerne indførelsen af EU Pilot, der hjælper med til at præcisere visse problemer vedrørende anvendelse af EU-retten, som Kommissionen har rejst, og på tilfredsstillende vis at løse dem, således at det ikke er nødvendigt at indlede en traktatbrudssag. Lovgivningen på områderne miljø, det indre marked og skatter og afgifter ligger fortsat i toppen over politikområder, hvor der sker traktatbrud, mens spørgsmål vedrørende miljø, personers frie bevægelighed og grundlæggende rettigheder afstedkom flest andragender til Europa-Parlamentet.

3. CENTRALE SPØRGSMÅL

3.1. Forsinket implementering

3.1.1. Udviklingen overordnet

Gennemsnitligt skulle medlemsstaterne gennemføre flere direktiver i 2010 end i 2009 (dvs. 111 mod 71). Parallelt hermed måtte Kommissionen indlede et betydeligt højere antal sager vedrørende manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger i 2010 (855 sager) end i 2009 (531). Selv om mere end halvdelen af de nyligt indledte sager om manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger kunne henlægges, var der ved udgangen af 2010 fortsat 410 ikke afsluttede sager. Sammen med de resterende 60 sager om manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger fra tidligere år var der ved udgangen af 2010 i alt 470 sager af denne type, der ikke var blevet afsluttet.

⁷ Rådets direktiv 85/337/EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (EFT L 175 af 5.7.1985, s. 40).

⁸ Rådets direktiv 2004/80/EF af 29. april 2004 om erstatning til ofre for forbrydelser (EUT L 261 af 6.8.2004, s. 15).

Sidstnævnte tal udgør en stigning på næsten 15 % i antallet af åbne sager om manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger siden begyndelsen af 2010, hvor der kun var 407 af denne type sager.

Implementeringsprocessen er mest effektiv i Danmark og Malta (hvert land havde 5 åbne sager om manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger), mens det tager længere tid i Italien (34 sager) og Polen (32 sager).

Meget ofte overholder et stort antal medlemsstater ikke implementeringsfristen for et givet direktiv. Når Kommissionen indleder traktatbrudssager, stiger antallet af meddelelser om nationale gennemførelsesforanstaltninger kraftigt, hvilket gør det muligt at henlægge sagerne. Ud af de 792 sager om manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger, som Kommissionen henlagde i 2010, blev 558 sager henlagt, efter at der var blevet sendt en åbningsskrivelse, men inden der blev sendt en begrundet udtalelse til medlemsstaterne. En mere forsinket gennemførelse forekommer kun i et mindretal af medlemsstaterne.

Kommissionen vil blive i stand til mere effektivt at behandle de problemer, der skyldes langvarige forsinkelser ved hjælp af artikel 260, stk. 3, i TEUF. Denne bestemmelse gør det muligt for Domstolen allerede i den fase, hvor sagen i henhold til artikel 258 i TEUF indbringes for Domstolen, at pålægge en medlemsstat, der ikke har gennemført et direktiv, efter at Kommissionen har anmodet den herom, finansielle sanktioner. Tidligere kunne en medlemsstat først pålægges finansielle sanktioner i sager om manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger i en procedure i to faser, dvs. hvis en medlemsstat ikke havde efterkommet en tidligere dom afsagt af Domstolen. Kommissionen gjorde det i sin meddelelse⁹ om anvendelsen af artikel 260, stk. 3, i TEUF klart, at den vil anvende denne nye bestemmelse. Kommissionen håber, at det i væsentlig grad vil være med til at øge antallet af medlemsstater, der gennemfører EU-retten til tiden.

3.1.2. Områdespecifikke aspekter

På grundlag af antallet af sager ser det ud til, at forsinkelserne i gennemførelsen hovedsageligt forekommer på områderne miljø (115 åbne sager), transport (104) og det indre marked og tjenesteydelser (78).

Hvad angår EU's *miljølovgivning*, er der regelmæssigt et stort antal medlemsstater, der ikke overholder fristerne for gennemførelse, men problemet løses normalt, efter at der er indledt traktatbrudssager. I et mindretal af medlemsstaterne kan der konstateres langvarige forsinkelser. Et eksempel på en særlig langsom implementering er i forbindelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader¹⁰. Kun fire medlemsstater implementerede det til tiden, og Domstolen måtte afsige dom over syv medlemsstater.

Implementeringen af direktiver vedrørende *det indre marked* i 2010 var præget af den samme tendens, som kan observeres på tværs af andre politikområder. Efter perioder med intens lovgivningsaktivitet i 2009 og 2010, navnlig på området finansielle tjenesteydelser, har Kommissionen imidlertid på dette område oplevet en skarp stigning i antallet af sager om manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger. Den sene implementering skyldtes

⁹ EUT C 12 af 15.1.2011, s. 1.

¹⁰ EUT L 143 af 30.4.2004, s. 56.

ofte den berørte lovgivnings brede anvendelsesområde (servicedirektivet (2006/123/EF)¹¹, pensionsfondsdirektivet (2003/41/EF)¹² eller f.eks. i banksektoren, hvor lovgiveren fastsætter relativt korte frister for implementeringen (mellem 1 og 15 måneder), fordi det haster med at reagere på finanskrisen.

I forbindelse med transportdirektiverne har der været forsinkelser i implementeringen, navnlig de direktiver, der regulerer transport ad land- og søvejen. Medlemsstaterne gav Kommissionen følgende begrundelser for den sene implementering: utilstrækkelig ekspertise og manglende ressourcer og komplicerede interne beslutningsprocedurer i medlemsstaterne. Medlemsstaterne anmodede også om mere støtte fra Kommissionen i tidsrummet mellem direktivernes ikrafttrædelse og fristen for implementeringen heraf.

Implementering til tiden er også et vigtigt problem i forbindelse med *det retlige samarbejde, grundlæggende rettigheder og EU-borgerskab*. Da en del af disse områder hørte ind under den tidligere tredje søjle, skal Kommissionen anvende både direktiver og rammeafgørelser på området. På mange områder, der reguleres ved brug af direktiver, herunder personers frie bevægelighed, borgerskab og ligestilling mellem kønnene, har alle medlemsstater allerede givet meddelelse om deres gennemførelsesforanstaltninger. I 2010 kunne forbrugerbeskyttelse tilføjes denne liste, idet den sidste traktatbrudssag, der skyldtes fuldstændig eller delvis manglende implementering af direktiv 2005/29/EF om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked¹³, blev afsluttet. Til gengæld halter de områder, der tidligere var omfattet af tredje søjle, og som blev reguleret ved rammeafgørelser forud for Lissabontraktatens ikrafttrædelse, bagefter, hvad angår gennemførelsen. Kommissionen kan ikke indlede traktatbrudssager på grundlag af disse rammeafgørelser i et tidsrum på fem år, der løber fra Lissabontraktatens ikrafttrædelse¹⁴.

Der er sjældent problemer med forsinket implementering på politikområder, der hovedsageligt er omfattet af direktiver (f.eks. landbrugspolitikken). EU-lovgivningen på områderne erhvervs politik, beskæftigelse, arbejdsmarkedsforhold og sociale anliggender samt indirekte beskatning er eksempler på andre områder, hvor der ikke observeres større problemer med for sen implementering.

Konklusion: Der er stadig klart definerede områder, hvor der ofte er forsinkelser i implementeringen af direktiver såsom miljø, det indre marked, transport og det retlige samarbejde, grundlæggende rettigheder og EU-borgerskab. Lissabontraktaten har givet Kommissionen et supplerende instrument, der kan være med til at rette op på denne utilfredsstillende situation (artikel 260, stk. 3, i TEUF).

¹¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked (EUT L 376 af 27.12.2006, s. 36).

¹² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/41/EF af 3. juni 2003 om arbejdsmarkedsrelaterede pensionskassers aktiviteter og tilsynet hermed (EUT L 235 af 23.9.2003, s. 10).

¹³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked og om ændring af Rådets direktiv 84/450/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF, 98/27/EF og 2002/65/EF og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 (EUT L 149 af 11.6.2005, s. 22).

¹⁴ Artikel 10 i protokol nr. 36.

3.2. Forbedrede arbejdsmetoder for behandlingen af sager i forbindelse med anvendelsen af EU-retten

CHAP: Med indførelsen af CHAP i september 2009 har Kommissionen nu et it-redskab, der er specielt udformet til registrering og behandling af klager og forespørgsler fra EU-borgere om en medlemsstats anvendelse af EU-retten. CHAP sikrer en ordentlig og rettidig fordeling af klagerne til de kompetente tjenestegrene i Kommissionen samt systematisk feedback til klagerne i overensstemmelse med meddelelsen fra 2002 om forbindelserne med klagerne i sager om overtrædelse af fællesskabsretten¹⁵.

I 2010 blev der registreret 4 035 sager i CHAP (83 % klager og 17 % forespørgsler). De fem medlemsstater, der er mest berørt, er: Italien (12 %), Spanien (11,4 %), Tyskland (9,5 %), Det Forenede Kongerige (7,5 %) og Frankrig (6,9 %).

52,5 % af klagerne blev henlagt direkte i CHAP som følge af Kommissionens udførlige svar, og yderligere 14 % blev henlagt som følge af, at EU ikke har kompetence på områderne. 17 % af sagerne blev viderebehandlet i EU Pilot, og i 9 % blev der indledt traktatbrudssager.

EU Pilot: EU Pilotprojektet blev iværksat i april 2008 med henblik på at sikre hurtigere og bedre besvarelser af spørgsmål, som borgere eller virksomheder stiller, og finde løsninger på problemer, der opstår i forbindelse med anvendelsen af EU-retten. Projektet har desuden til formål at forbedre kommunikationen og samarbejdet mellem Kommissionens tjenestegrene og medlemsstaternes myndigheder vedrørende implementeringen og anvendelsen af EU-retten eller i højere grad sikre, at en medlemsstats lovgivning er i overensstemmelse med EU-retten.

Kommissionen kan indgive forespørgsler og klager fra borgere og virksomheder og sager indledt på eget initiativ i EU Pilot. Det omfatter spørgsmål, der blev taget op med Kommissionen i Europa-Parlamentets Udvalg for Andragender eller via et brev fra et medlem af Europa-Parlamentet.

Erfaringerne med EU Pilot-projektet har siden iværksættelsen været meget positive og viser, at Kommissionen og de deltagende medlemsstater samarbejder om at finde løsninger, som giver EU-retten fuldstændig og hurtigt virkning til gavn for borgere og virksomheder. Kommissionen undersøger hver sag og indleder en traktatbrudssag, hvis der ikke findes en løsning, der er forenelig med EU-retten. Den 31. december 2010 havde Kommissionen fundet 81 % af medlemsstaternes svar acceptable¹⁶, mens ca. 160 sager blev overført til NIF-databasen, således at det blev muligt for Kommissionen at indlede en traktatbrudssag ved at sende en åbningsskrivelse i henhold til artikel 258 i TEUF.

I 2008 indvilgede 15 medlemsstater frivilligt i at deltage i EU Pilot. Som følge af projektets succes besluttede Kommissionen i sin første evalueringsrapport om EU Pilot, der blev

¹⁵ KOM(2002) 141 endelig, EFT C 244 af 10.10.2002, s. 5.

¹⁶ "Acceptable" betyder, at Kommissionen på grundlag af de oplysninger, den har modtaget, kan påtænke at henlægge sagen.

vedtaget i marts 2010¹⁷, at opfordre de resterende 12 medlemsstater til at tilslutte sig projektet. Ved udgangen af 2010 havde yderligere tre medlemsstater tilsluttet sig projektet¹⁸.

Kommissionens databaser til behandling af sager i forbindelse med anvendelsen af EU-retten

Klager/forespørgsler registreres først i CHAP og overføres derefter til EU Pilot for de deltagende medlemsstater, hvis Kommissionen har brug for at indhente yderligere faktuelle eller retlige oplysninger eller for at give den pågældende medlemsstat mulighed for at fremlægge en løsning, der er i overensstemmelse med EU-retten. Hvis der ikke findes en løsning, der er i overensstemmelse med EU-retten, overføres sagerne efterfølgende til databasen for traktatbrudssager, NIF.

Sager, der indledes på Kommissionens *eget initiativ*, starter i EU Pilot for de deltagende medlemsstater, og hvis de ikke kan løses, overføres de efterfølgende til databasen for traktatbrudssager, NIF.

Sager om *manglende meddelelse af gennemførelsesbestemmelser* registreres direkte og udelukkende i NIF-databasen, da der er tale om helt entydige sager, hvor anvendelsen af EU Pilot ikke ville give nogen merværdi.

Hvad angår medlemsstater, der endnu ikke deltager i EU Pilot, sker korrespondancen, inden der indledes en traktatbrudssag, stadig ved brug af de klassiske administrative midler.

Konklusion: *Kommissionen vil videreudvikle sine databaser til behandling af sager i forbindelse med anvendelsen af EU-retten. Kommissionen vil udnytte udvidelsen af EU Pilot som et instrument til problemløsning og forebyggelse i forbindelse med alle medlemsstater. Kommissionens generelle fremgangsmåde er at sikre en systematisk registrering af alle klager/forespørgsler vedrørende anvendelsen af EU-retten, at forsøge at sikre en hurtig problemløsning ved at anvende EU Pilot og, når det er nødvendigt, at indlede traktatbrudssager og målrettet fortsætte dem.*

3.3. Problemer i forbindelse med håndhævelsen

I henhold til artikel 17 i TEU har Kommissionen en enestående og vigtig rolle med at overvåge anvendelsen af EU-retten. Det er en af Kommissionens hovedopgaver at " *drage omsorg for gennemførelsen af traktaterne og af de foranstaltninger, der vedtages af institutionerne på grundlag heraf*". Mulighederne for at indlede traktatbrudssager mod medlemsstater i henhold til artikel 258 i TEUF eller sager ledsaget af finansielle sanktioner i henhold til artikel 260 i TEUF, hvis medlemsstaterne fortsat overtræder EU-retten, udgør vigtige instrumenter i den forbindelse.

Det er imidlertid kun på få områder, at Kommissionen har ret til direkte i marken at undersøge, om EU-retten overholdes. Disse områder omfatter opkrævningen af EU's momsbaseede egne indtægter, hvilket henhører under budgettjenesternes ansvar med bistand fra eksperter på skatte- og afgiftsområdet. Kommissionens Levnedsmiddel- og Veterinær-

¹⁷ KOM(2010) 70 endelig.

¹⁸ De 18 medlemsstater er: Bulgarien, Danmark, Estland, Finland, Det Forenede Kongerige, Irland, Italien, Litauen, Nederlandene, Portugal, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn og Østrig. Processen fortsætter i 2011.

kontor kan foretage kontrol i marken af overholdelsen af kravene til fødevarerikkerhed, dyresundhed og -velfærd og plantesundhed. Specialiserede EU-agenturer kontrollerer i samarbejde med Kommissionens tjenester for sø- og lufttransport sikkerheden inden for sø- og lufttransport. Nukleare installationer er også genstand for Kommissionens tjenesters periodiske kontrol¹⁹.

Kommissionens mulighed for at pålægge medlemsstaterne finansielle sanktioner er begrænset til særlige områder. Kommissionen kan anvende regnskabsafslutningsproceduren inden for landbruget, hvis der er involveret EU-midler, ved at udelukke udgifter, der ikke er påløbet i overensstemmelse med EU-reglerne, fra EU-finansiering. Der findes et lignende instrument, der skal sikre, at EU-samfinansierede projekter på området regionalpolitik gennemføres korrekt.

Trods disse begrænsninger er det vigtigt at holde sig for øje, at EU-retten udgør en integreret del af medlemsstaternes nationale retsregler, uanset om EU-reglerne finder direkte anvendelse (forordninger) eller kræver en forudgående implementering i national lovgivning (direktiver). Det følger heraf, at ansvaret for at sikre en korrekt anvendelse af EU-retten i første række påhviler medlemsstaternes administrationer og domstole, som skal sikre, at borgernes og virksomhedernes rettigheder og forpligtelser respekteres.

De nationale myndigheder nyder ofte brede skønsbeføjelser, hvad angår tilrettelæggelsen af disse håndhævelsesmekanismer, herunder sanktioner i tilfælde af manglende overholdelse. EU-lovgiveren og Kommissionen kan imidlertid fremme en effektiv anvendelse af EU-retten på medlemsstatsplan på forskellige måder.

På området *passagerers rettigheder* mødtes Kommissionen f.eks. hurtigt med de nationale håndhævelsesmyndigheder som reaktion på den krise, vulkanaskeskyen skabte, og som lammede europæisk luftrum i foråret 2010, for via aftalte retningslinjer at sikre en afbalanceret og ensartet fortolkning af forordning (EF) nr. 261/2004²⁰ om luftfartspassagerers rettigheder, navnlig den bistand, strandede passagerer havde ret til at få fra flyselskaberne.

I henhold til gældende EU-lovgivning og internationale aftaler kræves det desuden på visse områder, at medlemsstaterne giver *adgang til klageordninger på visse områder*. På miljøområdet indeholder forslaget om ændring af Sevesodirektivet²¹ regler om domstolsadgang, som er i overensstemmelse med Århuskonventionen. Der vil fortsat findes sådanne bredere bestemmelser om domstolsadgang i det omarbejdede direktiv om industrielle emissioner (2010/75/EU²²). I klagereglerne i forbindelse med foranstaltninger vedrørende informationssamfundet (direktiv 2002/21/EF²³) og den tilsvarende retspraksis defineres en bred gruppe af interesserede personer, som kan klage over nationale myndigheders og

¹⁹ Denne rapport omfatter ikke konkurrencepolitikken, hvor Kommissionen råder over særlige instrumenter for at kontrollere, at EU-retten overholdes.

²⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser (EUT L 46 af 17.2.2004, s. 1).

²¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/105/EF af 16. december 2003 om ændring af Rådets direktiv 96/82/EF om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer (EUT L 345 af 31.12.2003, s. 97).

²² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (EUT L 334 af 17.12.2010, s. 17).

²³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 33).

domstoles afgørelser. Lovgivningen på området indre anliggender (f.eks. direktiv 2009/52/EF²⁴ om sanktioner over for arbejdsgivere) pålægger medlemsstaterne forpligtelse til at give tredjeparter (f.eks. fagforeninger) mulighed for at gribe ind på vegne af arbejdstagere, der er involveret i administrative eller civile procedurer. Migrationsreglerne gør det obligatorisk at begrunde afslag på ansøgninger om opholdstilladelse og at informere ansøgerne om mulige klageordninger og fristerne for at klage. Afslag på visumansøgninger skal også begrundes.

I henhold til visse nylige EU-direktiver skal medlemsstaterne åbne op for *supplerende eller alternative kanaler til konfliktløsning*. På området det indre marked giver direktiv 2009/65/EF²⁵ om samordning af love og administrative bestemmelser om visse institutter for kollektiv investering i værdipapirer (investeringsinstitutter) (UCITS IV-direktivet) medlemsstaterne pligt til at sikre, at der findes effektive klageprocedurer og procedurer for bilæggelse af tvister med henblik på udenretslig bilæggelse af forbrugertvister. Direktiv 2007/66/EF for så vidt angår forbedring af effektiviteten af klageprocedurerne i forbindelse med indgåelse af offentlige kontrakter²⁶ sikrer fælles standarder, så alle deltagere i offentlige udbud har de nødvendige klagemuligheder i alle medlemsstater til at beskytte deres rettigheder i henhold til EU-retten. Forbrugerbeskyttelsesreglerne udgør stadig et vigtigt område, hvor retsmidlerne er fastsat i EU-retten i form af den europæiske småkravsprocedure (forordning (EF) nr. 861/2007²⁷) og medlemsstaternes forpligtelser i henhold til en række hoveddirektiver (2005/29/EF²⁸ og 97/7/EF²⁹) om at sikre hensigtsmæssige og effektive klagemuligheder. Direktiverne om liberalisering af EU's el- og gasmarkeder (2009/72/EF³⁰ og 2009/73/EF³¹) forbedrer også forbrugerbeskyttelsen ved at kræve, at der indføres en ombudsmand på energiområdet eller et forbrugerorgan til udenretslig bilæggelse af tvister. Et andet eksempel på, hvordan EU-retten støtter håndhævelsen, er oprettelsen af ligestillingsorganer i henhold til reglerne om forbud mod forskelsbehandling, idet en af deres opgaver er at henvise ofre for forskelsbehandling til organisationer, der kan mægle i tvisten.

At fremme samarbejdet mellem de nationale kompetente myndigheder kan ofte udgøre en nyttig ledsageforanstaltning. Det kan gøres gennem netværk (f.eks. IMPEL – EU-netværket til gennemførelse og håndhævelse af miljølovgivning), klassiske rådgivende udvalg (f.eks. Udvalget af Arbejdstilsynschefer) eller innovative strukturer såsom forummet af retshåndhævelsesmyndigheder i tilknytning til Det Europæiske Kemikalieagentur i henhold til REACH-forordningen³².

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/52/EF af 18. juni 2009 om minimumsstandarder for sanktioner og foranstaltninger over for arbejdsgivere, der beskæftiger tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold (EUT L 168 af 30.6.2009, s. 24).

²⁵ EUT L 302 af 17.11.2009, s. 32.

²⁶ EUT L 335 af 20.12.2007, s. 31.

²⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 861/2007 af 11. juli 2007 om indførelse af en europæisk småkravsprocedure (EUT L 199 af 31.7.2007, s. 1).

²⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked (EUT L 149 af 11.6.2005, s. 22).

²⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF af 20. maj 1997 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg (EFT L 144 af 4.6.1997, s. 19).

³⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 55).

³¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 2003/55/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 94).

³² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning

Mekanismerne til uformel problemløsning gav fortsat hurtige og pragmatiske løsninger for borgerne. Inden for rammerne SOLVIT, et kommissionsstøttet netværk af nationale myndigheder, behandles der et stigende antal sager hvert år, navnlig inden for lovregulerede erhverv, ophold og social sikkerhed. I 2010 blev 9 ud af 10 SOLVIT-sager løst med held, for størstedelens vedkommende inden for en frist på 10 uger. Det var et bedre resultat end i 2009.

På *beskæftigelsesområdet* nedsatte Den Administrative Kommission for Koordinering af Sociale Sikringsordninger en mæglingsinstans, der skal mægle mellem medlemsstaterne, når der er meningsforskelle.

Konklusion: *Kommissionen vil yderligere styrke og fremme anvendelsen af problemløsningsinstrumenter såsom SOLVIT og netværk såsom IMPEL, og den vil fortsat undersøge, om der til det nuværende system af retsmidler bør tilføjes yderligere mekanismer for at styrke håndhævelsen af EU-retten. Den vil desuden træffe foranstaltning til at øge synergien mellem eksisterende problemløsningsredskaber, når det er muligt, for derved at sikre, at problemerne løses mest effektivt til gavn for EU-borgere og virksomheder.*

3.4. Forebyggende foranstaltninger

3.4.1. Udviklingen overordnet

Implementeringsplaner: Kommissionen påtog sig i sin meddelelse fra 2007 systematisk at udforme forebyggende foranstaltninger med henblik på at bistå medlemsstaterne med at gennemføre EU-retten. Implementeringsplanerne spiller i den forbindelse en vigtig rolle. Kommissionen indkredser heri alle større hindringer for en rettidig og korrekt implementering af et nyt direktiv og de hensigtsmæssige foranstaltninger, der kan træffes for at imødegå disse hindringer. Udarbejdelsen af implementeringsplaner er en integreret del af Kommissionens strategi for smart regulering og skal være med til at sikre, at der tages ordentligt hensyn til implementeringen i hele den politiske proces. I 2010 indkredsede Kommissionen i sit arbejdsprogram for 2010 en række vigtige, komplekse forslag, for hvilke der skulle udarbejdes implementeringsplaner.

Den 22.-23. november 2010 afholdt det belgiske formandskab en konference om implementeringen af EU-direktiver. Konferencen fulgte op på en lignende konference, som det tjekkiske formandskab havde afholdt i marts 2009, og som havde til formål at udveksle bedste praksis, hvad angår gennemførelsen af EU-retten³³.

Juridisk uddannelse: Lissabontraktaten skaber for første gang retsgrundlaget for en EU-indsats inden for europæiske juridiske uddannelser (artikel 81, stk. 2, og artikel 82, stk. 1, i TEUF). Europæiske juridiske uddannelser bør omfatte uddannelse af alle aktører inden for retsvæsenet (dommere, anklagere, advokater, notarer, fogeder og domstolspersonale) inden for alle områder af EU-retten gennem uddannelsesaktiviteter og udvekslingsprogrammer. Europa-Kommissionen er ved at udarbejde en meddelelse om europæiske juridiske uddannelser for at undersøge, hvordan det betydelige uddannelsesbehov hos aktører i retsvæsenet på dette område kan dækkes. I oktober 2010 iværksatte Kommissionen en bred høring for at indhente de vigtigste berørte parter synspunkter om juridisk uddannelse.

(EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF (EUT L 396 af 30.12.2006, s. 1).

³³ Se pressemeddelelsen af 22.11.2010: <http://www.eutrio.be/pressrelease/opening-conference-transposition-european-directives-olivier-chastel-describes-belgian->

Resultatet af høringen vil blive medtaget i den meddelelse, Kommissionen har planlagt til anden halvdel af 2011.

3.4.2. Den vigtigste udvikling på de forskellige områder

Implementeringsplaner: På nogle politikområder ledsages direktiver regelmæssigt af implementeringsplaner. På *miljøområdet*, hvor der har været udarbejdet sådanne planer siden 2008, tog Kommissionen sin fremgangsmåde op til fornyet vurdering for bedre at indkredse hindringer og harmonisere andre forebyggende redskaber såsom resultattavler og implementeringstjeklister³⁴. Hvad angår direktiver vedrørende *det indre marked*, blev der anvendt implementeringsplaner i forbindelse med direktivet om offentlige forsvarskontrakter, det 3. postdirektiv og direktiver vedrørende selskabsret. Kommissionen kræver nu generelt, at der i forbindelse med hvert enkelt nyt forslag til direktiv om *sundhed og forbrugerbeskyttelse* udarbejdes en implementeringsplan. På området *erhvervs politik* vil flere forslag til direktiv blive ledsaget af implementeringsplaner. Forslagene omfatter: omregistrering af brugte køretøjer i en anden medlemsstat, prisfastsættelse af lægemidler og ændring af køretøjers typegodkendelse.

Andre redskaber: Næsten alle Kommissionens tjenestegrene udsender retningslinjer, håndbøger og fortolkende bemærkninger for at gøre implementeringsprocessen hurtigere. Alle Kommissionens tjenestegrene bestræber sig på at udrede uløste implementeringsproblemer med medlemsstaterne gennem møder i ekspertgrupper og bilaterale kontakter. Implementeringsproblemer sættes ofte på dagsordenen for pakkemøder. Seminarer, workshopper og arbejdsdokumenter er andre redskaber, der regelmæssigt bruges for at forbedre implementeringsresultaterne.

Kommissionen støtter aktivt medlemsstaterne for at sikre, at implementeringsprocessen forløber så smidigt som muligt for at sikre, at EU-retten anvendes korrekt, og at borgernes og virksomheders rettigheder og forpligtelser respekteres. F.eks. forsøger man via grønbogen om momssystemets fremtid³⁵ at finde måder, hvorpå det bliver lettere at implementere momssystemet i EU. Kommissionen spiller altid en aktiv rolle, når det gælder om at forbedre det lokale Schengensamarbejde mellem medlemsstaternes konsulater, herunder uddannelsesarrangementer, og harmonisere deres praksis, så den er i overensstemmelse med EU-retten.

De forebyggende foranstaltninger vil også fokusere på borgernes inddragelse i anvendelsen af EU-retten. Et muligt hjælpemiddel er onlinedatabasen vedrørende forbrugerret (navnlig direktiv 2005/29/EF³⁶). Informering er højt prioriteret på områder, hvor borgerne er nødt til at støtte sig til traktatens bestemmelser for at gøre deres rettigheder gældende, f.eks. fri bevægelighed for studerende, gensidig anerkendelse af eksamensbeviser og idræt.

Konklusion: For at foregribe problemerne med implementeringen og anvendelsen af ny lovgivning vil Kommissionen fortsat anvende en række forebyggende foranstaltninger,

³⁴ En implementeringstjekliste er et uformelt dokument, som Kommissionens tjenestegrene udarbejder efter drøftelser med den berørte medlemsstat i arbejdsgrupper/"pakkemøder", og som har til formål at hjælpe medlemsstaterne med at implementere EU-retten.

³⁵ Grønbogen af 1.12.2010 om momssystemets fremtid. På vej mod et enklere, mere solidt og effektivt momssystem (KOM(2010) 695 endelig).

³⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked (EUT L 149 af 11.6.2005, s. 22).

herunder implementeringsplaner, for at sikre en gnidningsløs og præcis implementering af fremtidige direktiver.

3.5. Sammenligningstabel

Sammenligningstabeller anvendes for at vise, hvordan medlemsstaterne har implementeret EU-retten i national lovgivning, idet tabellerne anskueliggør, hvordan hvert enkelt element i EU-retten er blevet implementeret.

De giver et klart overblik over, hvilke nationale bestemmelser der implementerer hver af direktivets artikler, og letter således kontakten med Kommissionen, idet de påviser, at direktivet er blevet fuldt ud implementeret. Senere kan de tjene som hjælp for borgere og virksomheder, der ønsker at finde frem til de relevante retlige bestemmelser.

Kommissionen har siden 2003 medtaget bindende bestemmelser vedrørende sammenligningstabeller i sine forslag til direktiv. Under lovgivningsproceduren bliver disse bestemmelser imidlertid ofte slettet på Rådets initiativ.

Europa-Parlamentet og Kommissionen har i rammeaftalen fra november 2010 om arbejdsforbindelserne mellem de to institutioner fremhævet den lange række af fordele, sammenligningstabellerne giver, og har gentaget deres støtte til denne metode. I aftalens punkt 44 understregede Europa-Parlamentet og Kommissionen deres vilje til at bevare de ufravigelige bestemmelser om sammenligningstabeller gennem alle de lovgivningsmæssige forhandlinger.

Konklusion: *Kommissionen finder, at sammenligningstabeller i mange tilfælde udgør vigtige instrumenter, der er med til at sikre en effektiv gennemførelse af direktiver. Den vil fortsat udforme sine forslag i overensstemmelse hermed. Den er forpligtet til at arbejde sammen med Rådet og Europa-Parlamentet om at finde en løsning, der forbedrer implementeringen og overholdelsen.*

3.6. Gennemsigtighed

I 2010 fortsatte Kommissionen med på sit websted³⁷ at offentliggøre kortfattede oplysninger om alle traktatbrudssager fra fremsendelsen af den begrundede udtalelse og i udvalgte sager fra fremsendelsen af åbningskrivelsen. Disse oplysninger omfatter navnet på den berørte medlemsstat, den ansvarlige kommissionstjeneste, registreringsnummeret og procedurens benævnelse samt dato for Kommissionens sidste afgørelse og dennes art.

Gennemsigtighed var også blandt de aspekter, der blev fremhævet i den ændrede rammeaftale om arbejdsforbindelserne mellem Europa-Parlamentet og Kommissionen. I rammeaftalens punkt 44 fastsættes følgende:

"Kommissionen stiller i tilgift til sine særberetninger og den årlige beretning om gennemførelsen af EU-retten oversigter over alle traktatbrudsprocedurer fra tidspunktet for åbningskrivelsen, til rådighed for Parlamentet, herunder - efter anmodning fra Parlamentet, på enkeltsagsbasis og under overholdelse af fortrolighedsreglerne, især dem, der er anerkendt af Den Europæiske Unions Domstol - oplysninger om de spørgsmål, der er omfattet af traktatbrudsproceduren."

³⁷ http://ec.europa.eu/eu_law/infringements/infringements_decisions_en.htm

***Konklusion:** Kommissionen vil yderligere fremme gennemsigtigheden vedrørende dens traktatbrudspolitik inden for de retlige og juridiske begrænsninger.*

4. SMART REGULERING

Kommissionen fastsatte i sin meddelelse om smart regulering i Den Europæiske Union³⁸ sin strategi for at integrere anvendelsen af EU-retten i den politiske proces (dvs. fra den tidlige fase af udarbejdelsen heraf til en eventuel ændring). Målet er både at forbedre gennemførelsen og håndhævelsen af eksisterende lovgivning og at øge kvaliteten af ny lovgivning. Denne strategi vil blive yderligere udviklet og skal bidrage til en effektiv kontrol med anvendelse af EU-retten.

5. KONKLUSIONER

2010 var karakteriseret af aktiviteter, der havde til formål at gennemføre og yderligere udvikle reformen af Kommissionens behandling af traktatbrudssager, der blev iværksat i 2007 med meddelelsen "Et resultatorienteret Europa – anvendelse af fællesskabsretten".

I 2011 vil Kommissionen fortsat fokusere på nøgleområder inden for denne strategi, navnlig:

Effektiv problemløsning: f.eks. udvidet brug af EU Pilot med henblik på at medtage alle medlemsstater.

Effektiv sagsbehandling: forbedre behandlingen af traktatbrudsrelaterede sager i overensstemmelse med Kommissionens benchmark.

Forebyggende foranstaltninger: f.eks. sikre en systematisk og sammenhængende tilgang til implementeringsplaner.

Smart regulering: i højere grad integrere kontrollen med anvendelsen af EU-retten i hele lovgivningsprocessen.

³⁸ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Smart regulering i Den Europæiske Union (KOM(2010) 543 endelig). Flere oplysninger fås på webstedet for bedre regulering:
http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/key_docs_en.htm.